

Újjászületett a Kálvária kápolna

Most, 2002-re a Kálváriadomb kápolnája született újjá. Sokan fáradoztak érte: a városi és a német kisebbségi önkormányzat, a Budaörsért Alapítvány, és sok-sok magán-személy. A Kálvária kápolna helyreállításával egy időben gyűlnek az adományok a kőhegyi kápolna újjáépítésére.

A régi Budaörsnek már a XVIII. századtól lelki központja lett a Kálváriadomb, ide vonult a falu egész lakossága minden nagypénteken. Ezt pedig Rudolf Hartmann néprajzos fotós örököltette meg az 1930-as évek végén.

A budaörsi kápolnák, a kőhegyi kegytemplom újjáépítésében nem hamisítottunk, nem valami pótlékot akart az építész emelni, hanem azoknak az ősi alkotásoknak pontos mását teremtette újjá, melyek a diktatúra és a közöny éveiben elpusztultak. Az eredeti méretekről az ott végzett ásás is tájékoztatott.

Az egykori Budaörs faluvégén álló vulkanikus domb tetejére még gróf Zichy Miklósné, gróf Berényi Erzsébet állíttatott egy kőkeresztet 1765-ben a meggyötört Szent Szűz és Szent János, a kedves tanítvány alakjával. Az 1821-es egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint a kálvária szoborcsoportja 50 év múltán a Bűnbánó Magdolna szoboralakjával bővült. Zichy grófné nem hagyott külön alapítványt a Kálvária keresztje fenntartására, Hehly János adományozott 50 forintot a Kálvária és szoborcsoportja és az addig már felépült stációk fenntartására. Egy hiányzott

még a hívők szerint a Kálváriadombon: a kápolna!

Már 1783-ban feljegyezte egy korai egyházlátogatási jegyzőkönyv, hogy a hívek egy kápolnát szeretnének építtetni. Hehly János nagylelkűsége tette lehetővé, hogy 1810-ben kápolnát szenteltek Budaörsön, a falu szőlőhegyén a Szent Szűz tiszteletére. A mai Farkasréti úton áll az 1810. július 2-án felszentelt épület, búcsúja Sárlos Boldogasszony napján van. Hehly János családjáról bízza ennek a kápolnának a fenntartását. Akkor egy nagy összegnek számító 100 forintos alapítványt hagyott a kápolna ékesítésére. Öt év múltán újabb száz forintot adott arra, hogy a felszentelés évfordulóján a kápolnánál énekes misét mondjanak. Találékony szeretettel „A seregélyek tánca kápolnájának” nevezte a nép a Szent Szűz kápolnáját, a szőlőkben röpködő- szőlőt dézsmáló madarokról. A Starentanz kápolna fennmaradt, Roth Antal és a környéken lakó németek gondosan vigyáztak rá.

A Kálváriakápolnát Kreisz Jakab nagylelkű adományából emelték 1817-ben, barokk stílusban. Homlokzata oromfalas, a kapu bal lizénájára (kő kapu keretére) vésték az évszám-

mot, a jobb kapuoszlopra pedig a megújítás évét, az 1896-os évszámot, a szegmensíves bejáraton volt az alapító Kreisz Jakab neve olvasható.

Rudolf Hartmann fotóművész néprajzos megrázó erejű fényképeken ábrázolta a falu istenfélő népének hitvallását, amikor a Plébániatemplomtól a Kálváriahegyig ért a hívők körmenete, nagypénteken a kápolnához vonult körmenetben a falu minden lakója. Minden stáció és a kápolna rendezett környezetben, hófehér színekben ragyogott. 1945 után eljött a pusztítás. Andrásfalvy Bertalan az 1960-as években már csak ledöntött stációkat, csonka szobrokat és romos kápolnát fényképezhetett, néhány évvel később Petneházy Zalánné régészeti pontossággal örököltette meg a Kálvária-kápolna szomorú romjait. Hauser József 1985-ben megjelent Budaörsi krónikájában már csak némi falomladékról tudósíthatott. A hívők hite, a város és a kisebbségi önkormányzat, a Budaörsért Alapítvány segített abban, hogy a régi épület hiteles alakjában született újjá. Még Kreisz Jakab is azt mondaná, ha felébredne síri álmából: ezt építtettem 1817-ben hívő testvéreimnek!

Szóljunk röviden a többi kápolnáról is! 1862-ben emeltette a Csulits család az Ótemető neogótikus ravatalozó kápolnáját. 1945 után ennek is bezakadt a boltzata, az épületet kirabolták, az Ótemető is romba dől. Ma helyreállítva a gö-

rög katolikus testvérek használják. A Kálvária kápolna helyreállításával egy időben gyűlnek az adományok a kőhegyi kápolna újjáépítésére. Budaörs városa, a kisebbségi önkormányzat 2000-ben újra passiójátékot rendezett az egykori kápolna közelében, és hazahoztuk a kőhegyi Szent Szűz szobrát is Mocsáról, melyet 1946 után az elmenekült Wendler-rokon Kruck József pékmeszter mentett meg. A Kegyszobor bolyongásáról és hazatéréséről annak idején tájékoztatott a Budaörsi Napló is.

A jövőben tehát újjá fog születni az egykor nevezetes kőhegyi kegyhely is. De vajon ki fogja meggyógyítani az emberi szívek sebeit? Valaha negyven keresztet emelt a településen Budaörs hívő népe, mára talán a fele sem áll...

Kovács József László

November 9-én lesz a megszentelés

2002. október 24-én csütörtökön sikeresen megtörtént az újjáépített Kálvária Kápolna műszaki átadás-átvételi eljárása. A Kálvária Kápolna megszentelésére 2002. november 9-én szombaton 11 órakor a helyszínen megtartásra kerülő szentmise keretében kerül sor.

A szentmisét főisztelendő dr. Takáts Nándor Megyés Püspök úr celebrálja.

Budaörs Német Kisebbségi Önkormányzata ezúton is meghívja Budaörs város lakosságát a szentmisére és a Kálvária Kápolna megszentelésére.